

80 ANI AI DISCIPLINEI DE IGIENĂ - REALIZĂRI ȘI PROBLEME ACTUALE

Ion Bahnarel

Disciplina de Igienă, USMF "Nicolae Testemițanu", Chișinău, Republica Moldova

Introducere. În studiu s-au reevaluat rezultatele activității la Disciplina de igienă pe parcursul a 80 ani. **Scopul studiului:** evidențierea principalelor realizări la Disciplina de Igienă timp de 80 ani. **Material și metode.** Au fost aplicate metodele: descriptivă, istorică, analitică. **Rezultate.** Pe parcursul a 80 ani catedra/disciplina de Igienă Generală/Igienă a organizat multiple manifestări științifice și de pregătire a cadrelor. Au fost susținute în jur de 100 teze de doctor și 12 teze de doctor habilitat în științe medicale. Angajații disciplinei au publicat numeroase manuale, monografii, ghiduri practice și recomandări metodice. *Direcțiile științifice:* Estimarea stării de sănătate a populației în relație cu factorii de risc ai mediului înconjurător, ocupațional, de instruire, habitual și de distracții; aspectele nutriției raționale, patologiei nutriționale; efectele medico-biologice a radiațiilor ionizante și neionizante; impactul schimbărilor climatice asupra sănătății populației; riscurile pentru sănătate legate de actul medical și prevenirea lor. *Direcțiile științifice strategice la disciplina de igienă:* Elaborarea metodelor adecvate de profilaxie și promovare a sănătății pentru noul sistem de medicină personalizată; identificarea, estimarea și prevenția noilor factori de risc a bolilor netransmisibile; impactul nanomaterialelor și nano-tenologiilor asupra țesuturilor organismului uman și a mediului ambiant; micro-plasticele ca un potențial factor de risc asociat cu sănătatea vasculară; impactul stresului și a factorilor psiho-sociali asupra sănătății. **Concluzii.** Pe parcursul anilor, Disciplina de Igienă a suportat o serie de reforme în urma cărora a acumulat rezultate remarcabile în domeniul metodologiei, cercetării științifice și activității didactice. **Cuvinte-cheie:** igiena, impactul factorilor de risc pentru sănătate, prevenție.

80 YEARS OF THE HYGIENE DISCIPLINE - ACHIEVEMENTS AND CURRENT PROBLEMS

Ion Bahnarel

Hygiene Discipline, Nicolae Testemițanu State University of Medicine and Pharmacy, Chisinau, Republic of Moldova

Introduction. In the study was reevaluated the results of activity of the Discipline of Hygiene in last 80 years. **The purpose** of the study is highlighting the main achievements of the Discipline of Hygiene during 80 years. **Material and methods.** The following methods were applied: descriptive, historical, analytical. **Results.** Over the course of 80 years, the department/discipline of General Hygiene/Hygiene has organized multiple scientific and staff training events. Around 100 doctoral theses and 12 habilitated doctoral theses in medical sciences have been defended. The employees of the discipline have published countless textbooks, monographs, practical guides and methodical recommendations. *Current scientific directions of the Hygiene discipline:* Estimation of the health status of the population in relation to environmental risk factors, occupational, educational, habitual and recreational; aspects of rational nutrition, nutritional pathology; medical-biological effects of ionizing and non-ionizing radiation; impact of climate change on population health; health risks related to medical acts and their prevention. *Strategic scientific directions in the discipline of Hygiene:* Developing appropriate methods of prophylaxis and health promotion for the new personalized medicine system; identification, estimation and prevention of new risk factors for non-communicable diseases; the impact of nanomaterials and nano-technologies on the tissues of the human body and the environment; micro-plastics as a potential risk factor associated with vascular health; the impact of stress and psychosocial factors on health. **Conclusions.** Over the years, the Hygiene Discipline has undergone a series of reforms, as a result of which it has accumulated remarkable results in the field of methodology, scientific research and teaching activity. **Keywords:** Hygiene, impact of risk factors for health, prevention.